

Aneta Kwiecień
Dariusz Kwiecień

Elektroniczny dziennik szkolny

W narzędzie to wyposażona jest już coraz częściej współczesna szkoła, chociaż według szacunków MEN jest to dopiero 0,3% wszystkich polskich szkół. Jeżeli jeszcze nie zapadła decyzja o wdrożeniu tej formy porozumiewania się z rodzicami uczniów oraz motywowaniu samych uczniów, z pewnością pojawiają się przynajmniej propozycje wdrożenia tego typu narzędzia. Wiele rad pedagogicznych jeszcze zastanawia się, waży za i przeciw. Wielu nauczycieli być może ze strachem spogląda na fakt dodatkowego obciążenia pracą.

Tym razem nie chcemy prezentować zalet i wad dziennika elektronicznego jako takiego, nie chcemy referować jego idei. Chcemy skupić się na dostępnych narzędziach, co być może pomoże w podjęciu decyzji tym radom pedagogicznym, które się jeszcze wahają lub poszukują najlepszego rozwiązania. Z pewnością nie chcemy tworzyć reklamy dostępnych aplikacji, chociaż poprzez wskazanie szczególnie korzystnych pomysłów, artykuł ten może tak właśnie zostać odebrany. Nie chcemy też tworzyć rankingu dostępnego oprogramowania. Naszym celem jest jedynie wskazanie kilku ważnych naszym zdaniem wyznaczników, które być może będą wzięte pod uwagę w poszukiwaniu najlepszego rozwiązania dla danej szkoły.

Na początek przygotujemy listę cech, jakimi powinno charakteryzować się „idealne” rozwiązanie nazywane dziennikiem elektronicznym. Mając listę oczekiwań, łatwiej nam będzie ustosunkować się do propozycji, których z roku na rok jest coraz więcej na polskim rynku aplikacji komputerowych. W drugiej części artykułu przedstawimy kilka dostępnych rozwiązań i spróbujemy odpowiedzieć na pytanie, które oczekiwania one spełniają.

Spełnienie wymogów MEN

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej¹ istnieje możliwość prowadzenia dzienników zajęć w formie elektronicznej bez potrzeby

równoczesnego prowadzenia takiej samej dokumentacji w formie papierowej. Rozporządzenie to wymienia kilka warunków. Po pierwsze wymagana jest zgoda organu prowadzącego szkoły. Samo oprogramowanie musi zapewniać selektywność dostępu do danych, czyli tylko osoby uprawnione mogą mieć dostęp do takich informacji, które odpowiadają sprawowanym przez te osoby funkcjom. Łączy się z tym kolejny warunek odpowiedniego zabezpieczenia danych przed dostępem osób niepowołanych, co zresztą regulują inne akty prawne, chociażby ustawa o ochronie danych osobowych. Dane przechowywane w dzienniku elektronicznym powinny być odpowiednio zabezpieczone przed ich utratą. System powinien również rejestrować historię zmian wraz z informacją o ich autorze. Krótko mówiąc, system powinien umożliwiać dotarcie do informacji o tym, kto wprowadzał dane i kto je edytował. Powinien również umożliwiać dotarcie do informacji sprzed wprowadzenia zmian. Ponadto system dziennika elektronicznego powinien zapewniać możliwość eksportowania danych do formatu XML oraz sporządzania kopii w wersji papierowej, co jest wymagane w ciągu dziesięciu dni od zakończenia roku szkolnego.

W tym miejscu należy zwrócić również uwagę na wymóg ciągłej zgodności oprogramowania z przepisami obowiązującego prawa ogólnego i oświatowego. Ponieważ jednak prawo podlega modyfikacjom, również i dziennik elektroniczny powinien mieć zapewnioną aktualizację, dostosowującą go do współczesnych mu wymagań, aby z czasem nie stał się programem archiwalnym, co może uniemożliwiać jego dalsze wykorzystywanie i potrzebę poszukiwania innych rozwiązań.

Prostota obsługi

Z pewnością jest to bardzo powszechne oczekiwanie w stosunku do wszelkiego rodzaju oprogramowania. Jest ono jednak nacechowane dużą dozą

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 lipca 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. z dnia 23 lipca 2009 r.).

subiektywizmu wynikającego z ogólnych umiejętności użytkownika posługującego się narzędziami technologii informacyjnej i komunikacyjnej. W przypadku programów komputerowych mówi się o intuicyjnym interfejsie oraz systemie podpowiedzi i kontekstowej pomocy. Jest to bardzo trudne zadanie dla programistów i grafików opracowujących oprogramowanie i dodatkowo bardzo trudne do zdefiniowania. Jednakże każdy użytkownik oprogramowania „czuje”, iż jedna aplikacja jest łatwa w obsłudze, inna nie.

Brak wymogu instalowania dodatkowego oprogramowania

Korzystanie z dziennika elektronicznego nie powinno wiązać się z potrzebą instalowania dodatkowego oprogramowania na komputerze użytkownika, powinno wykorzystywać standardowe oprogramowanie, najlepiej zwykłą przeglądarkę internetową. Niektórzy producenci, z powodów zabezpieczeń lub chęci uatrakcyjnienia szaty graficznej, budują oprogramowanie, które wymaga włączenia lub zainstalowania dodatkowych wtyczek, takich jak Flash, czy korzystania z JavaScript. Wprawdzie są to bardzo popularne środowiska, jednak niekoniecznie obsługiwane przez wszystkie systemy. Zdarza się również, iż producenci oprogramowania zastrzegają sobie poprawne jego działanie tylko w przypadku korzystania z wybranych przeglądarek internetowych, co z pewnością może być powodem niepotrzebnych utrudnień.

Łatwy sposób archiwizowania danych

Każdy system, każdy komputer jest tylko urządzeniem technicznym, które może ulec uszkodzeniu. Trudno sobie wyobrazić sytuację, gdy w trakcie roku szkolnego giną dane. Jedynym skutecznym sposobem zabezpieczenia danych jest bieżąca ich archiwizacja oraz odpowiednie przechowywanie danych archiwizowanych. Problem może być rozwiązany na dwa sposoby.

Jeżeli szkoła zakupuje usługę korzystania z dziennika elektronicznego i dane przechowywane są na serwerze usługodawcy, najlepszym rozwiązaniem wydaje się zabezpieczenie danych przez instytucję administrującą dziennikiem. Szkoła podpisująca umowę powinna jedynie zwrócić uwagę na istnienie zapisu regulującego częstotliwość wykonywania kopii zapasowych (czym częściej, tym lepiej, np. raz na dobę) oraz liczbę przechowywanych kopii zapasowych. Może się zdarzyć, iż wystąpił błąd, który nie od razu został wykryty. Na przykład przepadły oceny z pierwszego semestru, a fakt ten został odkryty dopiero pod koniec roku

szkolnego. Jeżeli firma nie przechowuje kopii zapasowych przez dłuższy okres, może to spowodować potrzebę odtwarzania dużych zasobów danych. W przypadku wspomnianej umowy dobrze byłoby, aby szkoła miała dostęp do kopii zapasowych, by nie były one przechowywane tylko i wyłącznie przez usługodawcę.

Innym rozwiązaniem jest możliwość tworzenia kompleksowych kopii zapasowych przez pracownika szkoły. W takim przypadku oprogramowanie dziennika elektronicznego powinno umożliwiać taką czynność bez potrzeby posiadania szczególnych umiejętności informatycznych przez osobę tworzącą kopie zapasowe.

System dziennika elektronicznego powinien odnotowywać fakt sporządzenia kopii zapasowej, dobrze byłoby, aby automatycznie przypominał administratorowi o potrzebie sporządzenia takiej kopii.

Kolejną sprawą związaną z tworzeniem kopii zapasowych jest możliwość sprawdzenia poprawności zapisu kopii. Każdy system kopii baz danych powinien być okresowo sprawdzany, aby nie okazało się, iż w sytuacji utraty danych nie będzie możliwe odtworzenie ich z kopii, które zostały niewłaściwie wykonane.

Ważną sprawą regulowaną przez ustawy jest przechowywanie kopii zapasowych. Należy zwrócić uwagę, iż w dzienniku elektronicznym przechowywane są dane osobowe, które podlegają prawnej ochronie. Podobnie jak dane dostępne bezpośrednio w bazie nie mogą być udostępniane osobom niepowołanym, tak samo kopie tych baz. Przechowywanie kopii zapasowych oraz ich niszczenie powinno być uregulowane w „Polityce bezpieczeństwa instytucji” oraz „Instrukcji zarządzania systemem informatycznym”. Posiadanie takich dokumentów i stosowanie procedur w nich zapisanych jest prawnie wymagane od każdej instytucji, która gromadzi i przetwarza dane osobowe.

Jeżeli szkoła podpisuje umowę na prowadzenie dziennika elektronicznego na serwerze znajdującym się poza szkołą, należy zwrócić uwagę na przestrzeganie przed usługodawcą zapisów ustawy o ochronie danych osobowych. Szkoła jest ponadto zobligowana do podpisania z taką instytucją umowy o powierzeniu danych osobowych.

Łatwy sposób zamieszczania danych

Postulat ten jest bezpośrednio związany z poprzednim, dotyczącym prostoty obsługi systemu. Najlepiej byłoby, gdyby nauczyciel tylko spojrział na dziennik elektroniczny, a system sam zapisał w ba-

zie dane dotyczące frekwencji uczniów, zanotował temat lekcji, wpisał wystawione oceny. Niestety oczekiwania tego typu są jeszcze nierealne. Łatwy sposób zamieszczania danych wiąże się również z infrastrukturą obecną dzisiaj w polskich szkołach. Póki co nie każde biurko nauczyciela wyposażone jest w komputer z dostępem do sieci Internet. Dlatego też rozwiązania wymagające użycia tylko komputera w celu wprowadzania danych nie są najlepszym wyjściem. Niektóre firmy tworzące oprogramowanie dają więc możliwość umieszczania wpisów na specjalnych kartach, które następnie hurtowo umieszcza się na skanerze z automatycznym podajnikiem. Wprowadzenie wpisów do dziennika nie wymaga więc od indywidualnego nauczyciela dostępu do komputera, nie wymaga również szczególnych umiejętności posługiwania się oprogramowaniem.

Przyjazna forma dla naturalnego środowiska

Jak już wspomnieliśmy, istnieje wymóg archiwizacji dziennika elektronicznego w formie papierowej. Nie byłoby jednak dobrym rozwiązaniem, gdyby się okazało, iż taki system generuje większe zużycie papieru niż system tradycyjny. Byłoby to zaprzeczeniem idei poszanowania naturalnego środowiska.

Udostępnianie danych rodzicom, możliwość powiadamiania SMS-em

Jednym z atutów dzienników elektronicznych jest stworzenie możliwości bieżącego dostępu przez rodziców do danych dotyczących frekwencji i postępów w nauce. Zwykle jest to rozwiązane w taki sposób, iż rodzice posiadają swój login i hasło dostępowe do systemu. Program udostępnia dane dotyczące ich dziecka. Jeżeli jednak system ogranicza się tylko do tego typu dostępu, może się okazać, iż informacja dociera tylko do aktywnych rodziców, czyli takich, którzy przynajmniej okresowo korzystają z tego systemu. Dane nie docierają jednak do rodziców zapracowanych i tych, którzy nie mają czasu na logowanie się do systemu. Dlatego też dobrym rozwiązaniem jest możliwość automatycznego informowania rodziców poprzez wysłanie poczty elektronicznej lub wiadomości SMS.

Kompatybilność z innymi aplikacjami oraz wsparcie dla innych zadań szkoły

Skoro szkoła decyduje się na podjęcie wysiłku polegającego na bieżącym wprowadzaniu danych do bazy dziennika elektronicznego, dobrze byłoby, aby była to czynność jednorazowa. Skoro mamy już bazę

uczniów, bazę ich ocen i frekwencji, system powinien umożliwiać wydruk kart informacyjnych na zebrania z rodzicami. Powinien również umożliwiać drukowanie świadectw.

Oczywiście prawdą jest, iż apetyt rośnie w miarę jedzenia. Skoro zakładamy, iż rodzice logują się co jakiś czas do systemu, powinien on umożliwiać prowadzenie korespondencji między rodzicem i nauczycielem (przynajmniej wychowawcą klasy), mógłby również umożliwiać prowadzenie dyskusji między rodzicami, między uczniami. Dziennik elektroniczny może przecież stać się platformą do publikowania materiałów w formie elektronicznej. Co więcej, dziennik elektroniczny mógłby stać się platformą umożliwiającą wprowadzanie elementów nauczania zdalnego w warunkach szkoły stacjonarnej. Dlaczego nie miałby umożliwiać tworzenia testów z automatycznym ich ocenianiem?

Najlepszym rozwiązaniem byłby więc kompleksowy system obsługi szkoły korzystający z tej samej bazy danych tak, aby nie trzeba było ich wielokrotnie wprowadzać.

Dobre wsparcie techniczne i pomoc

Czym bardziej funkcjonalne, a przez to skomplikowane jest oprogramowanie, tym bardziej potrzebne jest wsparcie techniczne. W przypadku braku takiego wsparcia najczęściej dostępne funkcje nie są w pełni wykorzystywane przez użytkowników oprogramowania. Dlatego też firmy tworzące aplikacje powinny stwarzać możliwości przeprowadzenia szkoleń rad pedagogicznych, możliwość przesłania pytań dotyczących obsługi oprogramowania i pomagać w rozwiązywaniu problemów z jego obsługą. Zapewnienie dobrego i skutecznego wsparcia technicznego powinno być wyznacznikiem w podejmowaniu decyzji przy zakupie danego systemu.

Cena

Argument ceny jest bardzo istotny, jednak specjalnie umieszczamy go na końcu listy oczekiwań w stosunku do dziennika elektronicznego. Trzeba mieć świadomość, iż w przypadku spełnienia wszystkich wymienionych wyżej postulatów oprogramowanie tego typu nie będzie tanim rozwiązaniem. Być może dobrym wyjściem z sytuacji byłby centralny system dziennika elektronicznego przygotowany na zamówienie MEN. Oczywiście pomysł ten ma również wady i jest bardzo trudny do zrealizowania. Dałby jednak możliwość korzystania z profesjonalnego narzędzia nawet małym szkołom z biednych gmin, które jeszcze długo nie będą mogły sobie pozwolić na wdrożenie elektronicznego dziennika.

Obecnie dostępne na rynku są również całkowicie darmowe systemy dzienników elektronicznych. Być może warto się nimi zainteresować, jeżeli społeczność szkolna nie jest jeszcze przekonana do tego, czy przyszedł już moment na wdrożenie takiego systemu w danej szkole. Istnieje jednak niebezpieczeństwo, iż wdrożenie darmowego, jednak mocno niedoskonałego systemu, może zniechęcić do tej formy pracy. Inne rozwiązania rozkładają koszty pomiędzy szkołę i rodziców, co ma również negatywne strony, gdyż nawet najmniejsza opłata, którą obciąża się rodziców, może działać zniechęcająco.

Staraliśmy się określić kryteria oceny aplikacji o charakterze dziennika elektronicznego. Mając bowiem określone kryteria i oczekiwania, możemy porównać programy dostępne na polskim rynku.

Weźmiemy pod uwagę najbardziej popularne rozwiązania (w kolejności alfabetycznej). Jeszcze raz podkreślamy, iż przedstawiona lista dostępnego oprogramowania nie jest pełna. Celem naszym nie jest również wyszczególnienie wszystkich cech charakteryzujących prezentowane systemy. Dokładne informacje dostępne są na stronach internetowych producentów. Na potrzeby niniejszego artykułu, chcemy zwrócić uwagę jedynie na wybrane cechy.

1. Dziennik internetowy ▷ <http://dziennikinternetowy.cba.pl/>

Jest to przykład darmowego oprogramowania. Na stronie internetowej programu możemy dowiedzieć się o jego podstawowych funkcjach, możemy również zapoznać się z estetycznym i przyjaznym interfejsem. Nie znajdziemy tu jednak informacji technicznych, jakiego typu silnik bazy danych jest wykorzystywany w tym rozwiązaniu, czy są mechanizmy szybkiej archiwizacji. Trudno też dopatrzeć się w tym oprogramowaniu spełnienia wymogów MEN. Wydaje się, iż omawiany dziennik elektroniczny powstał jakiś czas temu jako próba zmierzenia się autora z problemem zapisywania w formie elektronicznej ocen uczniowskich oraz udostępniania ich rodzicom. Narzędzie można więc określić jako proste rozwiązanie oferujące niewiele opcji. Być może autor udostępnił program w formie otwartego kodu i zezwala na wprowadzanie własnych modyfikacji.

2. Dziennik ucznia Optivum ▷ http://www.vulcan.edu.pl/dla_szkol/optivum/dziennik_lekcji/Strony/DzienniczekuczniaOptivum.aspx

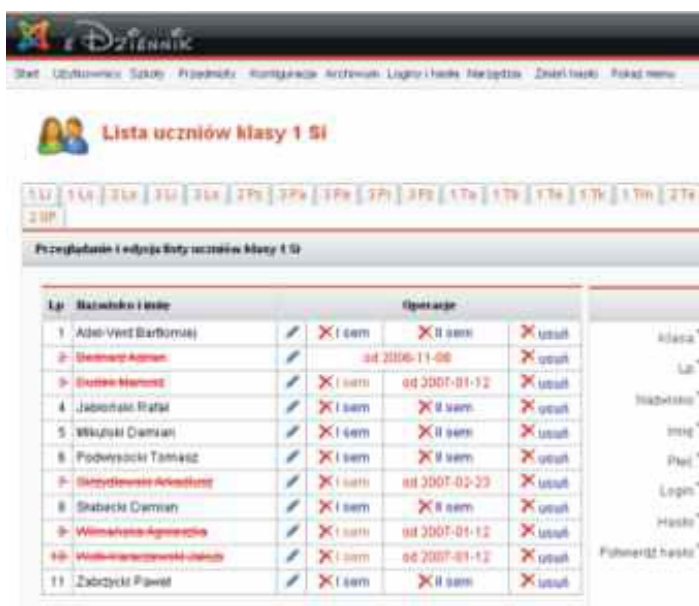
Firma Vulcan znana jest od lat na rynku oprogramowania wspomagającego zarządzanie szkołą. Niewątpliwym plusem jest więc wieloletnie doświadczenie oraz wielowątkowe, informatyczne wspomaganie pracy szkoły traktujące ją jako jednolitą instytucję. Zdecydowanie należy podkreślić, iż dane wprowadzone do jednego modułu wykorzystywane są przez inne moduły, specjalizujące się w obsłudze wybranego fragmentu rzeczywistości szkolnej, np. „Arkusze organizacyjny” czy „Dziennik zastępstw”. Vulcan może poszczycić się dobrym wsparciem technicznym dla swoich produktów. Dziennik elektroniczny Optivum jest jak najbardziej zgodny z wymogami prawa. Nie ma jednak produktu doskonałego, więc i w tym

Data	Zajęcia	Typ zadania	Zadanie	Wzrost	Poprawienie
2025-09-01	1234567890	Odpowiedź ustna	Odmiana czynnika materyjnego	54	nie
2025-09-12	1234567890	Aktualność na lekcji	Analiza utworu literackiego	44	nie
2025-09-23	1234567890	Odpowiedź ustna	Rozwiązywanie zadań z laboratoriami	3	nie
2025-09-25	1234567890	Aktualność na lekcji	Znajomość słówek	34	nie
2025-10-02	1234567890	Sprawdzian pisemny	Trasa letowa	2	nie

rozwiązaniu można odnaleźć elementy, które producentowi nie pozwalają jeszcze spocząć na laurach. Z pewnością cena pakietu nie jest przyjaźnie skalkulowana pod kątem klienta. Kolejny minus omawianego rozwiązania wynika bezpośrednio z jego zaawansowania i profesjonalizmu. Pakiet Optivum nie jest prostym programem, nauka obsługi wymaga poświęcenia czasu i być może zapoznania się z obszernymi podręcznikami. Brakuje pełnych, kontekstowych podpowiedzi. W zamian użytkownik otrzymuje jednak profesjonalne narzędzie, które jako nieliczne w pełni może zastąpić papierową wersję dziennika szkolnego.

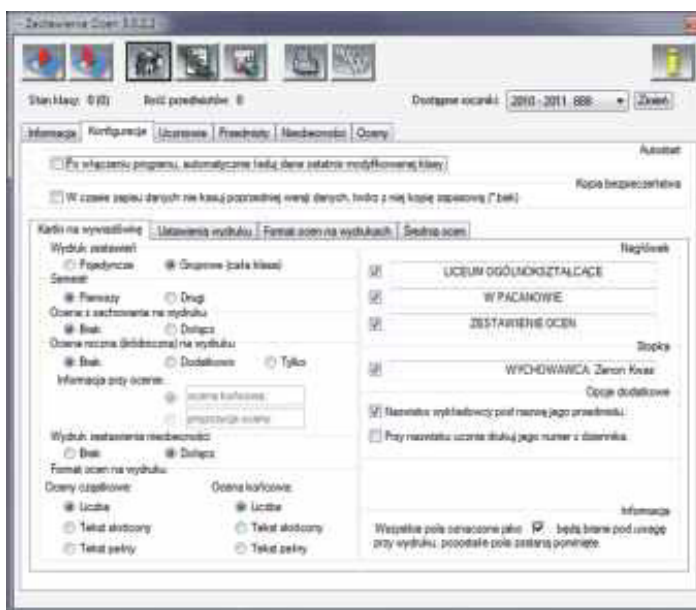
3. eDziennik ▶ <http://www.twoj-edziennik.com.pl/>

Pomysłem godnym naśladowania przez innych producentów oprogramowania jest udostępnienie wersji demonstracyjnej programu. Pozwala ona potencjalnemu nabywcy sprawdzić funkcjonalność aplikacji i dokonać świadomego zakupu. Prezentowany program skupia się przede wszystkim na przechowywaniu i udostępnianiu informacji o ocenach i frekwencji, jak również jest przydatny w generowaniu różnego rodzaju statystyk. Umożliwia także kontakty nauczyciela z rodzicami. Brakuje mu jednak wsparcia dla innych zadań szkoły, takich jak drukowanie świadectw z wykorzystaniem bazy ocen dziennika.

4. E-dziennik.org ▶ <http://www.e-dziennik.org/>

Darmowy program będący przykładem oprogramowania wspomagającego pracę nauczyciela, jednakże bez możliwości automatycznego publikowania danych oraz udostępniania ich rodzicom i uczniom przez sieć. Program jest bardzo prosty w wykorzystaniu, nie wymaga instalacji, może więc być uruchomiony na komputerze z włączonymi ograniczeniami systemowymi. Wydaje się jednak, iż autorzy tego rozwiązania mieli swego czasu zapal i dobry pomysł, zabrakło jednak z jakichś powodów wytrwałości w rozwijaniu przedsięwzięcia. Niemniej jednak program jest godny polecenia nauczycielom tych szkół, w których rada pedagogiczna nie decyduje się na wprowadzenie internetowego dziennika szkolnego, a gdzie sami nauczyciele chcieliby mieć kopie danych w formie elektronicznej oraz korzystać z dobrodziejstwa analiz tychże danych.

5. Librus – system kontroli frekwencji i postępów w nauce

▷ <http://www.dziennik.librus.pl>

To kolejny przykład przedsięwzięcia obliczonego na szerszą skalę. Zamierzeniem producenta jest nie tylko przechowywanie w formie elektronicznej danych dotyczących wyników w nauce i frekwencji uczniów oraz udostępnianie ich rodzicom, ale również integracja z takimi elementami, jak wydruk świadectw i plan lekcji. Autorzy programu idą jeszcze o krok dalej, tworzą zintegrowaną platformę wprowadzającą elementy nauczania *online* w rzeczywistości szkoły stacjonarnej. Szczególnie ten element jest godny zaszyfrowania, gdyż wydaje się nie być doceniany przez innych twórców oprogramowania wspierającego zarządzanie szkołą.

6. Nowoczesny elektroniczny dziennik lekcyjny ▷ <http://www.estimo.rekte.pl/>

Program będący typowym dziennikiem internetowym, którego zadaniem jest udostępnianie informacji przez sieć Internet. Prosty w obsłudze, oferujący wiele możliwości dotyczących zestawień i statystyk. Zauważalny jest tu wysiłek podjęty na rzecz obsłużenia innych obszarów z zakresu zadań szkolnych, i trzeba przyznać, iż nowe rozwiązania są szybko wdrażane. Dziennik charakteryzują nietypowe dla tego rodzaju oprogramowania zakresy danych, jak na przykład dziennik hospicji.

7. Prymus.info Internetowy dziennik lekcyjny ▷ <http://prymus.info>

Kolejna propozycja, która z szacunkiem traktuje potencjalnych klientów, udostępniając im wersję demonstracyjną. Należy zauważyć również sprawną pomoc techniczną i miłą, cierpliwą obsługę, co jest istotne w sytuacji próby rozwiązywania ewentualnych problemów, na które natrafia osoby słabo posługujące się narzędziami technologii informacyjnej. Prymus odniósł sukces, uzyskując certyfikat zgodności z ustawą o ochronie danych osobowych. W swoich reklamach producent zaznacza, iż jego produkt jest w pełni zgodny z wymogami MEN.

8. TopSzkoła.pl – więcej niż dziennik elektroniczny ▷ <http://topszkola.pl/>

Chociażby po wpisach w aktualnościach na stronie programu można zorientować się, iż ten produkt jest żywym organizmem, stale modernizowanym. Widoczna jest również na stronie firmy oferującej tę usługę chęć pozyskania klienta, jak również zatrzymania u siebie szkoły, która zdecydowała się na wdrożenie omawianego narzędzia. Dostępne są formy promocji, niektóre z nich są przedłużane, co w wiadomej sytuacji ekonomicznej szkół nie jest bez znaczenia. Zauważalny jest trend rozwoju produktu, który ma obsłużyć nie tylko sam dziennik, ale również plan lekcji i współpracę z rodzicami.

9. Wywiadówka.com – Profesjonalny internetowy dziennik elektroniczny dla szkół

▷ <http://www.wywiadówka.com/>

Darmowe narzędzie, które nie wymaga od szkoły żadnych nakładów finansowych za opłacenie oprogramowania i korzystanie z serwera. Niewątpliwym minusem jest brak połączenia szyfrowanego już w trakcie logowania, co jest ustawowo wymagane w przypadku przechowywania i przetwarzania danych osobowych.

Jak już wspominaliśmy, ograniczyliśmy się tylko do wybranych produktów, jak i do krótkich, niewyczerpujących bogactwa omawianych rozwiązań, komentarzy. Chcieliśmy jedynie zachęcić Czytelników do odwiedzenia stron prezentujących przytoczone oprogramowanie. Nie ma rozwiązania idealnego, dlatego decyzja wyboru konkretnego systemu musi być oparta o potrzeby danej szkoły, jak również jej możliwości finansowe.

Radom pedagogicznym, które nie zdecydowały się jeszcze na wdrożenie dziennika elektronicznego, życzymy podjęcia pozytywnej decyzji. Uważamy bowiem, iż idea jest słuszna, chociaż kojarzyć się może z większym zakresem obowiązków i być może poczuciem niesprecyzowanej obawy przed czymś nowym.

Aneta Kwiecień jest specjalistką działu szkoleń w Państwowym Funduszu Osób Niepełnosprawnych

Dariusz Kwiecień jest nauczycielem konsultantem w Ośrodku Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów w Warszawie

Wiesława Iwaniak

E-dziennik – blaski i cienie

Wprowadzenie do szkoły elementów innowacyjnych w zakresie technologii informacyjnej powoduje pewne zmiany w funkcjonowaniu placówki. To dyrektor bierze na siebie odpowiedzialność za te przemiany i może stać się motorem – albo hamulcem – we wprowadzaniu nowych rozwiązań do „starej szkoły”. Czy „stara szkoła” ma szansę stać się „nową szkołą”, szkołą nowoczesną i nowoczesnie zarządzaną? Szkołą, która szuka sposobów na podniesienie jakości pracy, a co za tym idzie, efektów kształcenia? Jednym z takich środków jest wdrożenie do systemu szkolnego dokumentacji w formie dziennika elektronicznego.

Głównym powodem wprowadzenia do szkoły e-dziennika jest jego funkcjonalność i przydatność. Korzyści wynikające z jego wprowadzenia to ogromne ułatwienie i oszczędność czasu w kwestii przygotowania statystyk, sprawozdań i raportów. Przygotowanie do wywiadówek jest szybsze, ponieważ, dzięki obowiązkowej systematyczności, wszystkie oceny i nieobecności wpisywane są na bieżąco. Rodzice, którzy logują się w systemie, nie są zaskakiwani negatywnymi opiniami na temat nauki i frekwencji swojego dziecka – mogą codziennie kontrolować przebieg nauczania. Nauczyciel nie jest niedostępny, jego praca staje się bardziej transparentna, kontakt z nauczycielem odbywa się za pomocą poczty e-mail. Synchronizacja dziennika elektronicznego z systemem obsługi sekretariatu powoduje łatwiejszy dostęp do danych o uczniu, drukowanie świadectw itp. Nauczyciele sygnalizują lepszą frekwencję, a co za tym idzie – większą skuteczność i monitoring nauczania. Dyrektor szkoły może kontrolować nauczycieli pod względem systematyczności oceniania, co również ma niewątpliwie wpływ na jakość pracy pedagogicznej. Co do uczniów – dyrektor ma możliwość obserwacji ich postępów w nauce i ocenę frekwencji. Ważną informacją jest również to, że nauczyciele nie zgłaszają uwag związanych z obsługą techniczną tego syste-

mu, a jeszcze, dodatkowo, firmy informatyczne oferują specjalistyczne szkolenia w tym zakresie.

Rozpatrując słabsze strony dziennika elektronicznego, można wymienić to, że jest to produkt w fazie wdrażania, a przez to jeszcze niedoskonały. Użytkownicy skarżą się na trudności w logowaniu przy podziale na grupy (np. językowe), kiedy grupę stanowią uczniowie z kilku klas, bądź w szkołach o profilach zawodowych. Trudności te z pewnością będą niwelowane, a firmy informatyczne będą starały się zaproponować produkt najwyższej jakości i przydatności.

Ważna jest tu kwestia otwartości dyrektora szkoły na takie rozwiązania. Z obserwacji wynika, że to właśnie dyrektor inicjuje wprowadzenie zmiany w szkole. Postawa dyrektora i jego styl zarządzania są najważniejszymi powodami wprowadzenia e-dziennika. Dyrektor powinien umieć zarazić swoją pasją grono pedagogiczne, ale w żadnym razie nie powinno to być narzucenie swojego zdania. Z pewnością ważnym argumentem dla dyrektora szkoły jest opinia innych dyrektorów, którzy wcześniej wprowadzili dziennik elektroniczny do swoich szkół. Stosowanie nowych rozwiązań ma też aspekt społeczny (środowiskowy). Szkoła, która prowadzi dziennik elektroniczny, jest lepiej postrzegana w środowisku lokalnym i oceniana jako nowatorska, poszukująca nowych ciekawych rozwiązań. (Może tak się zdarzyć, że ten aspekt będzie jednym z czynników decydujących o wyborze szkoły dla swojego dziecka przez rodziców).

Nie bójmy się więc zmian! Z pewnością warto zainwestować w przyszłość i rozwój szkoły, a także nas samych.

Autorka jest pracownikiem Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli Wydział w Warszawie